

Ефективність процесу прийняття рішень в екологічній сфері досягається завдяки достатній інформаційній дієздатності моніторингу, широкому впровадженню в природокористуванні технологій ПС та ДЗЗ і розвитку на цій базі механізмів, які дозволять подолати існуючі еколого-технічні проблеми найменшими затратами економічного, політичного та людського капіталу.

Сергій ШЕВЧУК

Державного університету фіскальної служби України

ВЗАЄМОБУМОВЛЕНІСТЬ ВПЛИВУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ НА РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ

На сьогодні від ефективності та взаємодії фінансового та реального сектору держави залежить її подальший суспільний та економічний розвиток. Ефективне нагромадження капіталу з подальшою швидкою трансформацією у інвестиційні ресурси залишається надійною запорукою підвищення ділової активності та зменшення боргової залежності в країні. Адже, саме, швидка акумуляція та продуктивний перерозподіл фінансових активів, між суб'єктами і секторами економіки, дозволяє диверсифікувати ризики та забезпечити зростання валового національного продукту держави. Зазначені напрями економічного поступу зумовлюють та актуалізують пошук збалансованих механізмів і визначення основних детермінант ефективного впливу на відповідні процеси, через взаємозв'язок фінансового та реального сектору економіки.

Тематику сутності та ролі фінансового ринку у взаємозв'язках із збалансованим розвитком реального сектору досліджували вчені, теоретики та практики, серед яких варто виокремити В. Базилевича, Я. Белінську, Л. Брікса, А. Деміргук-Кунта, В. Коваленко, В. Корнеєва, І. Лютого, В. Міщенко, В. Опаріна, М. Савлука, В. Унінець-Ходаківську та інших.

Проте, незважаючи на глибокий рівень теоретичного та практичного розкриття передумов та функціонування фінансового ринку, системного бачення підходів та механізмів активізації інвестиційних процесів, окремі аспекти у сучасній фінансовій науці залишилися не дослідженими. Зокрема, дискусійним залишається питання визначення детермінант впливу фінансового ринку на реальний сектор економіки у розрізі збалансованості та забезпечення доступності фінансових активів суб'єктам економічних відносин.

За своєю сутністю, фінансовий ринок – це інституційна система взаємопов'язаних механізмів, що забезпечує функціонування фінансового сектору шляхом ефективного поєднання економічних інтересів усіх учасників ринку, під час реалізації функцій акумуляції, трансформації та перерозподілу фінансових ресурсів в державі. До реального сектору відносять сукупність галузей економіки, що у процесі діяльності продукують матеріальні, нематеріальні активи, забезпечуючи цим, збалансований розвиток. Ефективна взаємодія відповідних ринкових інструментів примножують капітал та забезпечує його ліквідність між секторами економіки, що сприяє підприємницькі активності та економічному зростанню.

Проте, на думку І. Лютого та П. Мороз [1], на сьогодні в економіці переважають процеси фінансіалізації, що полягають у динамічному розвитку фінансового сектору, збільшення його частки у ВВП та впливі капіталу з реального сектору економіки у бік фінансового.

У відповідному контексті наглядним є приклад розвитку економіки США, де за останні 50 років частка обробної промисловості у ВВП скоротилася більш як удвічі (з 25% до 12%), при цьому частка фінансового сектору подвоїлася (з 3,7% до 8,4%). За аналогічний період частка доходів в обробній промисловості, знову ж таки, скоротилася більш як на 2/3 (з 49% до 15%), а частка доходів фінансового сектору в загальній сумі доходів подвоїлася (з 17% до 35%) [2].

Але відповідні тенденції зумовили в певній мірі парадоксальну ситуацію. Фінансовий сектор, що має бути рушієм позитивної економічної динаміки, у розрізі сприяння надійності та примноженню заощаджень, ефективності їх трансформації в реальні інвестиції, через відповідні фінансові механізми, перестав виконувати повною мірою свої функції.

Надмірне поширення процесів фінансіалізації економік викликало ряд суперечностей, серед яких, порушення загального обігу фінансових активів в економічній системі. Адже особливістю фінансового ринку є активізація суб'єктів фінансових відносин через призму приросту депозитних і кредитних портфелів банків, страхових платежів, внесків до інвестиційних фондів тощо. Як наслідок, вільні кошти, які потенційно мають виступати інвестиційним ресурсом, вилучаються з реального сектору та осідають на деякий час на рахунках фінансових інститутів, завданнями яких є їх акумуляція, примноження та подальша трансформація в реальні інвестиції.

Проте на практиці все відбувається навпаки. Зниження темпів приросту кредитування економіки та вилучення інвестиційних ресурсів з реального сектору економіки призводить до падіння реального виробництва, що негативно впливає на дохідну частину бюджету, зумовлює збільшення бюджетного дефіциту та сприяє росту державних запозичень.

Головними напрямками стабілізації відповідних процесів, на нашу думку, залишаються наступні:

- ефективна реалізація державної політики щодо стимулювання внутрішнього попиту;
- фіскальна кореляція у бік зменшення податкового навантаження суб'єктів реального сектору;
- переорієнтація цільового використання зовнішніх запозичень з метою підвищення їх інвестиційної віддачі та зменшення фінансування поточних витрат;
- розробка державної стратегії, з чіткими тактичними кроками по зменшенню боргової залежності держави від міжнародних фінансових інститутів.

Література:

1. Лютий І. О. Суперечності процесів фінансіалізації та їх вплив на економічне зростання / І. О. Лютий, П. А. Мороз // Економіка України. – 2014. – № 4 (629) – С. 29-39.
2. Greenwood R., Scharfstein D. The Growth of Finance // Journal of Economic Perspectives. – 2013. — Vol. 27. – № 2. – P. 3.

Оксана ШУМЕЙКО

Тернопільський національний економічний університет

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА ПОЛЬЩІ – ВЗІРЕЦЬ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Динамічний розвиток екологічного агровиробництва в Польщі – це складна екологічна система господарювання, яка є взірцем правильної реалізації концепції зрівноваженого розвитку, що має екологічне, економічне і соціальне значення. Динамічний розвиток екологічного сільського господарства в цій країні за останнє десятиріччя зумовлений, перш за все підвищенням інтересом сільських товаровиробників виробляти екологічну продукцію, а споживачів – купувати екологічно безпечні харчові продукти на внутрішньому ринку і ринках інших країн ЄС. Такі суттєві зміни в польському сільському господарстві відбулися у 2004 р., після вступу Польщі до Євросоюзу і впровадження Спільної аграрної політики ЄС (САП ЄС), адаптації нормативно-правової бази щодо регулювання екологічного агровиробництва до європейських стандартів [1]. Це стало ключовим фактором розвитку екологічного сільського господарства, яке вважається цілісною аграрною системою і реальною альтернативою традиційним методам агровиробництва за якої існують суворі обмеження на використання добрив і пестицидів. Характерною особливістю екологічного сільського господарства є активізація природних механізмів виробництва продукції, шляхом